

Nr 2

Memorial med överlämnande av fullmäktiges i riksgäldskontoret till innevarande riksdag avgivna, till bankoutskottet avlämnade berättelse.

Bankoutskottet, som vid sitt första sammanträde denna dag emottagit den av fullmäktige i riksgäldskontoret, jämlikt § 51 av det för nämnda verk gällande reglementet, till riksdagen avgivna berättelsen angående riksgäldskontorets ställning och förvaltning under den tid, som förflutit sedan fullmäktiges berättelse till 1956 års riksdag avgavs, får härmed enligt gällande instruktion till riksdagen överlämna samma berättelse.

Stockholm den 17 januari 1957

På bankoutskottets vägnar:

K. G. EWERLÖF

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ewerlöf, Boo, Fahlander, De Geer, Werner, Svärd, Krügel och Aspling;

från andra kammaren: herrar Sköldin, Schmidt, Nordqvist, Severin, Strandh, Andersson i Ronneby, Svensson i Stenkyrka och Persson i Appuna.

Fullmäktiges i riksgäldskontoret berättelse till riksdagen

Fullmäktige i riksgäldskontoret får härmed jämlikt § 51 av det för verket gällande reglementet avgiva berättelse om riksgäldskontorets ställning och förvaltning under den tid, som förflutit sedan fullmäktiges berättelse till 1956 års riksdag avgavs.

Under oktober 1956 utkom *riksgäldskontorets årsbok för budgetåret 1955/56* innehållande text- och tabellmaterial till belysande av riksgäldskontorets verksamhet jämte vissa uppgifter även för tiden efter budgetårets utgång. Beträffande nämnda period torde fullmäktige få hänvisa till årsboken; i det följande lämnas sålunda allenast en kompletterande översikt över riksgäldskontorets rörelse under senare halvåret 1956.

I avseende härå meddelas inledningsvis ett sammandrag av *riksgäldskontorets utgifter och inkomster* under tiden 1 juli—31 december 1956 (netto i mkr):

	Utgifter	Inkomster
Kassaförstärkning åt statskontoret	1 125	—
Kapitalbudgeten	317	—
Rörliga krediter	59	—
Övriga konton	—	12
	<hr/> 1 501	12
Upplåning	—	1 489
	<hr/> Summa 1 501	1 501

Under senare halvåret 1956 utbetalade riksgäldskontoret alltså i kassaförstärkning till statskontoret 1 125 mkr samt å kapitalbudgeten och rörliga krediter (317 + 59 =) 376 mkr eller sammanlagt 1 501 mkr. Utgifterna finansierades genom upplåning, vilket medförde en ökning av statsskulden under halvåret med 1 489 mkr till 16 966 mkr den 31 december 1956. Å riksgäldskontorets checkräkning redovisades vid slutet av halvåret en behållning av 23 mkr eller samma belopp som vid halvårets början.

Upplåningen under senare halvåret 1956 skedde i huvudsak på följande sätt:

I samband med att riksbanken fr. o. m. den 23/11 1956 höjde diskontot med 1/4 % emitterade riksgäldskontoret i november 1956 ett långt 4 3/4 % obligationslån. Å lånet tecknades 200 mkr, varav 151 mkr inbetalades under december 1956 och resten i början av januari 1957. Från postgirokontoret upplånade riksgäldskontoret på avistaräkning 345 mkr, varjämte riksgäldskontoret till postgirokontoret sålde skattkammарväxlar å 50 mkr. I förskottslikvider å skattepremielånet (se s. 8) erhöill riksgäldskontoret 62 mkr. I övrigt skedde upplåningen genom försäljning av skattkammарväxlar till affärsbankerna och riksbanken. Affärsbankernas innehav av skattkammарväxlar ökades under halvåret med 338 mkr. Riksgäldskontorets tillfälliga

växelkredit i riksbanken ökade under samma tid med 750 mkr till 2 350 mkr den 31 december 1956.

Riksgäldskontorets ställning vid slutet av år 1956 framgår av det såsom bilaga till denna berättelse fogade sammandraget av *balansräkningen*, utvisande de förändringar av riksgäldskontorets tillgångar och skulder, som ägt rum under andra halvåret 1956.

I anslutning till ovanstående sammanställning meddelas i det följande mera detaljerade uppgifter rörande vissa däri upptagna poster.

Kassaförstärkning åt statskontoret

Riksgäldskontorets fordran hos statskontoret för lämnad kassaförstärkning utgjorde den 1 juli 1956 2 600 mkr. Den 31 december 1956 hade statskontorets ifrågavarande skuld till riksgäldskontoret ökat med 1 125 mkr samt utgjorde sålunda 3 725 mkr, vilket i jämförelse med motsvarande tidpunkt närmast föregående år innebär en ökning med 10 mkr.

Kapitalbudgeten

Riksgäldskontorets utgifter och inkomster å investeringsbemyndigandena för de olika kapitalfonderna under andra halvåret 1956 fördelar sig på följande sätt.

	Mkr	
Nettoutgifter:		
Televerkets fond	21	
Statens järnvägars fond	73	
Statens vattenfallsverks fond.....	104	
Luftfartsfonden	3	
Statens allmänna fastighetsfond	6	
Försvarets fonder	8	
Statens utlåningsfonder	279	
Fonden för statens aktier	7	
Fonden för låneunderstöd	121	
Jordfonden	2	621
Nettoinkomster:		
Fonden för förslag till statsverket.....	4	
Fonden för kreditgivning till utlandet.....	3	
Fonden för oreglerade kapitalmedelsförluster.....	300	307
	Netto	317

Av utgifterna till statens utlåningsfonder och fonden för låneunderstöd å tillsammans 400 mkr (279 + 121) utgöres 278 mkr av nyinvesteringar i lånefonden för bostadsbyggande och 124 mkr till tilläggsån till viss bostadsbyggnadsverksamhet. De under fonden för oreglerade kapitalmedelsförluster upptagna inkomsterna å 300 mkr utgör disposition av anslaget under huvudtiteln Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster för budgetåret 1956/57 för framtida reglering av avskrivningsbehovet för vissa kapitalsubventioner på bostadsbyggnadsområdet.

Rörliga krediter

Riksgäldskontorets fordran för utbetalningar till vissa myndigheter å för dem jämlikt riksdagens beslut i riksgäldskontoret öppnade rörliga krediter, som den 30 juni 1956 utgjorde 751,6 mkr, ökades under andra halvåret med 59,1 mkr till 810,7 mkr på sätt framgår av följande uppställning.

Myndighet	Med- given högsta kredit mkr	Räntefot		Utestående belopp den 30/6 1956 mkr	2:a halvåret 1956		Ute- stående belopp den 31/12 1956 mkr
		^{19/4} -55- ^{22/11} -56 %	fr. o. m. ^{23/11} 1956 %		Utbe- talda belopp mkr	Återbe- talda belopp mkr	
Telestyrelsen	55,0	4 1/4	4 1/2	10,0	40,0	20,0	30,0
Järnvägsstyrelsen	100,0	›	›	35,0	145,0	160,0	20,0
Vattenfallsstyrelsen	75,0	›	›	30,0	35,0	20,0	45,0
Domänstyrelsen	50,0	›	›	24,0	53,0	77,0	—
›	20,0	›	›	20,0	—	—	20,0
›	10,0	4 1/2	4 3/4	10,0	—	—	10,0
Luftfartsstyrelsen	3,0	4 1/4	4 1/2	—	—	—	—
Statens reproduktionsanstalt	0,8	›	›	0,5	0,1	—	0,7
Försvarets fabriksstyrelse ..	15,0	›	›	—	—	—	—
Marinverkstäderna	13,0	›	›	1,0	8,0	—	9,0
Riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap	¹ 740,0	›	›	526,0	—	—	526,0
AB Svenska tobaksmonopolet	10,0	›	›	—	—	—	—
AB Vin- och spritcentralen	10,0	›	›	—	—	—	—
Svensk spannmålshandel, ekonomisk förening	² 190,0	5	5 1/4	56,0	55,0	4,0	107,0
Norrbottnens järnverk AB ..	75,0	5	›	39,0	17,0	13,0	43,0
Kungl. Maj:t	³ 5,0	—	—	—	—	—	—
Summa	1 371,8			751,6	353,1	291,0	810,7

^{1, 2} Kungl. Maj:t har medgivit, att den av riksdagen beviljade rörliga krediten må disponeras intill resp. 549 och 140 mkr.

³ För oförutsedda kapitalmedelsutgifter av katastrofnatur (prop. nr 308/46 rdskriv. nr 466/46).

I anledning av att riksbanken fr. o. m. den 23 november 1956 höjde det officiella diskontot med 1/4 % höjde fullmäktige i riksgäldskontoret räntan å riksgäldskontorets rörliga krediter med likaledes 1/4 % fr. o. m. samma dag på sätt framgår av ovanstående tabell.

Riksgäldskontorets upplåning under andra halvåret 1956

Av nedanstående sammanställning framgår förändringarna i statsskuldens sammansättning under andra halvåret 1956.

	^{30/6} 1956 Mkr	^{31/12} 1956 Mkr	Förändring Mkr
Räntelöpande obligationslån	9 459	9 486	+ 47
Premieobligationslån	1 901	1 901	—
Statsskuldförbindelser	309	264	— 45
Sparobligationer	50	45	— 5
Marshall-lånet	104	102	— 2
Av staten övertagna lån	20	18	— 2
Prisutjämningsavgifter vid export av trävaror m. m.	805	800	— 5
Lån hos statsinstitutioner och fonder m. m.	827	1 188	+ 361

	^{30/6} 1956 Mkr	^{31/12} 1956 Mkr	Förändring Mkr
Förskottslikvider för skattepremieobligationer, utlämnade till postverket för försäljning	—	62	+ 62
Skattkamarväxlar	2 022	3 100	+ 1 078
Summa	15 477	16 966	+ 1 489
Därav:			
Fonderad statsskuld	12 709	12 896	+ 187
Tillfällig statsskuld	2 768	4 070	+ 1 302

De viktigaste förändringarna i statsskulden under senare halvåret 1956 framgår av följande redogörelse.

Räntelöpande obligationslån

1956 års 3 3/8 % och 3 3/4 % statslån av den 15/11

Under andra halvåret 1956 förföll — fränsett skattkamarväxlar—statsskuld på ett sammanlagt belopp av i runt tal 324 mkr, fördelade på följande lån och förfallotider:

	Mkr
<i>Den 15 september</i>	
1953 års 2,5—3 % 3-åriga lån av den 15/9	65
1955 års 2,4 % lån av den 15/3	100
<i>Den 1 oktober</i>	
Statsskuldförbindelser, varav huvudparten med 3,5 % ränta	54
<i>Den 15 december</i>	
1954 års 2,6 % lån av den 27/9	104
Summa	324

Av angivna belopp låg 100 mkr (1955 års 2,4 % lån) i riksbanken och 185 mkr hos affärsbanker, medan återstående 39 mkr var placerade hos postsparbanken, jordbrukskreditkassan m. fl.

Huvudsakligen för att bereda innehavarna av de förfallande beloppen möjlighet till fortsatt placering i statspapper av ungefär samma typ som de utgående lånen beslöt fullmäktige i riksgäldskontoret den 6 september 1956 efter samråd med riksbanken att emittera två korta obligationslån: ett 2 1/3-årigt obligationslån att återbetalas den 15/3 1959 och löpande med 3 3/8 % ränta samt ett 5 1/2-årigt obligationslån att återbetalas den 15/5 1962 och med en räntefot av 3 3/4 %. Lånen, vilkas belopp icke var på förhand fastställda, utbjöds till teckning under tiden 15 september—20 oktober 1956 med rätt för riksgäldskontoret att avbryta teckningen före sistnämnda dag och med likvid senast den 15 december 1956. Försäljningskursen var pari. Vid likvid före den 15 november 1956 skulle gottgöras ränta efter för resp. lån gällande räntesatser; vid likvid efter samma dag skulle erläggas upplupen kupongränta. Räntan å lånen förfaller årligen den 15 mars resp. den 15 maj.

Vid teckningstidens utgång hade å lånen tecknats sammanlagt 166 000 000 kr. enligt följande fördelning.

Tecknare	1955 års 3 ³ / ₈ % lån	1956 års 3 ³ / ₄ % lån	Summa kronor
Riksbanken.....	30 600 000	70 000 000	100 600 000
Affärsbankerna	44 900 000	11 500 000	56 400 000
Svenska Jordbrukskreditkassan ...	7 500 000	1 500 000	9 000 000
Summa	83 000 000	83 000 000	166 000 000

Å 3 ³/₈ % lånet utgick ingen provision, varför den influtna lånevalutan motsvarar lånets nominella belopp. Å 3 ³/₄ % lånet utbetalades 2 500 kr. i provision. Medelemissionskursen för lånet utgjorde 99,997 %, vilket motsvarar en effektiv räntefot av 3,751 %.

I samband med emissionen av ovanstående båda statslån utbjöd riksgäldskontoret för riksbankens räkning obligationer utav bankens innehav av 1953 års 2 ¹/₂—3 ¹/₂ % statslån av den 15/3, som förfaller till betalning den 15 mars 1958, och således hade en återstående löptid av ca 1 ¹/₂ år. Av dessa obligationer såldes den 15 september 1956 500 000 kr. till en nettokurs av 100 ³/₈ %, motsvarande en effektiv ränta av 3,15 %.

1956 års 4 ³/₄ % statslån av den 10/12

I syfte att vidmakthålla kreditätstramningen och motverka den ökade likviditeten på penningmarknaden höjde riksbanken det officiella diskontot med ¹/₄ % fr. o. m. den 23 november 1956. På riksbankens rekommendation beslöt fullmäktige i riksgäldskontoret den 22 november 1956 att i samband härmed emittera ett 24-årigt 4 ³/₄ % obligationslån utan på förhand fastställt lånebelopp att återbetalas den 10 december 1980 men med konverteringsrätt för riksgäldskontoret efter 15 år. Lånet utbjöds till teckning under tiden 27 november—6 december 1956 med rätt för riksgäldskontoret att avbryta teckningen före sistnämnda dag ävensom att reducera tecknade belopp. Likvid för tecknade obligationer skulle erläggas under tiden 10 december 1956—10 januari 1957. Försäljningskursen var pari.

Lånet emitterades under medverkan av riksbanken och affärsbanker m. fl. fondkommissionärer, vilka erhöll en provision av 0,2 % å genom dem tecknade och likviderade obligationer.

Vid teckningslistornas indragning den 6 december 1956 hade å lånet tecknats sammanlagt 200 400 000 kr., fördelat på de olika teckningsställena på följande sätt:

Riksgäldskontoret.....	kr.	11 826 000
Riksbanken	»	341 000
Affärsbanker m. fl. (varav Sparbankernas Bank AB 29,3 mkr).....	»	187 533 000
Svenska Jordbrukskreditkassan.....	»	700 000
Summa kr.		200 400 000

Samtliga tecknare tilldelades av dem tecknade belopp.

Teckningarnas fördelning på olika grupper av tecknare framgår av nedanstående sammanställning:

Tecknare	Mkr	%
Statsinstitutioner (inkl. av dem förvaltade fonder, donationer, kassor o. d.)	12	6
Kommuner, landsting och andra offentliga samfälligheter	2	1
Affärsbanker	10	5
Sparbanker	15	7
Försäkringsanstalter (liv-, sår- och pensionsförsäkring)	127	64
Övriga kreditinrättningar	1	1
Aktiebolag, ekonomiska föreningar o. d.	15	8
Fonder, stiftelser etc., som ej förvaltas av statsinstitutioner	11	5
Understödsföreningar, sjuk- och arbetslöshetskassor etc.	5	2
Enskilda personer (370 st.)	2	1
	Summa	200
		100

Av det tecknade beloppet inbetalades 150 611 000 kr. under december månad 1956, varav 118 mkr inbetalades första likviddagen den 10/12 1956.

Statsskuldförbindelser

Statens skuld på grund av upplåning mot statsskuldförbindelser uppgick den 30 juni 1956 till 309,5 mkr.

Under andra halvåret 1956 förföll statsskuldförbindelser å tillsammans 56,5 mkr (1/10 1956 54 mkr och 21/10 1956 2,5 mkr). Av de den 1/10 1956 förfallande förbindelserna förtidsinlöstes den 29 september 1956 25 mkr. Å förfalldagen omsattes 7 mkr i nya förbindelser till 4 1/2 % ränta per 1/10 1966 och överfördes 22 mkr till en deposition för postsparbanken löpande med 4 1/2 % ränta och förfallande till betalning den 1/10 1967. De den 21/10 1956 förfallande statsskuldförbindelserna å 2,5 mkr utbyttes mot nya förbindelser å samma belopp löpande med 4 1/2 % ränta och förfallande till betalning den 1/10 1968.

Av yrkesskadeförsäkringsfondens under »Lån hos statsinstitutioner och fonder m. m.» i riksgäldskontoret deponerade medel, som uppsagts till återbetalning, förföll 2 mkr den 1/10 1956. Detta belopp omplacerades i en statsskuldförbindelse löpande med 4 1/2 % ränta och förfallande till betalning 1/10 1966.

Statens skuld på grund av upplåning mot statsskuldförbindelser minskades således under andra halvåret 1956 med 45 mkr och uppgick den 31/12 1956 till 264,5 mkr.

Lån hos statsinstitutioner och fonder m. m.

	Mkr
Den del av statsskulden, som redovisas under ovanstående lånegrupp, utgjorde den 30 juni 1956	826,8
Under andra halvåret 1956 ökades denna skuld genom följande inlåning	
Postsparbanken	
Deposition per 1/10 1967 (4,5 %) (konverterat från statsskuldförbindelser, se ovan)	22,0
Postgirokontoret avistainlåning	345,0

		Mkr
Exportkreditfonden		
1 års uppsägning (3 $\frac{1}{4}$ %)	3,1	370,1
Å andra sidan <i>minskades</i> skulden genom inlösen av följande lån:		
Statens pensionsanstalt (netto).....	7,2	
Yrkesskadeförsäkringsfonden (konverterat mot statsskuld- förbindelser, se sid. 7)	2,0	9,2
Skulden utgjorde den 31 december 1956.....		1 187,8

Med anledning av riksbankens tidigare omnämnda diskontohöjning höjde riksgäldskontoret fr. o. m. 23/11 1956 räntan för exportkreditfondens och utrikesdepartementets arvsbyrås depositioner i riksgäldskontoret med 1/4 %.

Skattepremielånet

I proposition nr 189 till 1956 års riksdag föreslog Kungl. Maj:t att sådana skattskyldiga, som i november—december 1956 återfinge överskjutande preliminär skatt å 1955 års inkomst (totalt 576 mkr) skulle beredas tillfälle att i samband med återbetalningen av sådan skatt förvärva för ändamålet särskilt utfärdade premieobligationer, kallade skattepremieobligationer, i värde om 100 kronor, vilka efter vinstdragning i april 1957 skulle inlösas med början den 10 maj 1957. Endast den som finge skattepengar tillbaka skulle ha rätt att inköpa skattepremieobligationer och endast så många obligationer, som svarade mot återbäringen. Om denna icke uppginge till jämnt 100-tal kr. skulle kontant få inbetalas vad som fattades till närmast högre 100-tal kr. Obligationerna måste inköpas vid det tillfälle då skatten kvitterades och senast den 31 januari 1957.

Som motivering till detta förslag angavs, att statens inkomster och utgifter vore i hög grad ojämnt fördelade över kalenderåret. Sålunda vore utbetalningarna särskilt stora mot slutet av året, vilket bl. a. sammanhängde med att återbetalningarna av överskjutande preliminär skatt i huvudsak verkställdes under november och december månader. Skattepremielånet avsåg att åvägabringa en utjämning i ifrågavarande hänseende och att minska statens säsongmässigt återkommande lånebehov under de sista månaderna av kalenderåret.

Riksdagen beslöt den 14 november 1956 (statsutsk. utl. nr 180, rdskr. nr 360) att *dels* genom fullmäktiges i riksgäldskontoret försorg skulle utfärdas skattepremieobligationer och anordnas vinstutlottning i huvudsaklig överensstämmelse med vad Kungl. Maj:t föreslagit, *dels ock* till Anordnande av vinstutlottning i samband med återbetalningen av överskjutande preliminär skatt å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1956/57 under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag å 9 000 000 kronor.

I ovannämnda proposition nr 189/1956 anförde departementschefen betr. skattepremielånet bl. a. följande:

»Antalet obligationer och vinstplanerna bör i viss mån göras beroende av anslutningen till det avsedda lotteriet. Vid vinstplanens upprättande bör tillses, att åtminstone någon vinst på ett högt belopp, t. ex. 300 000 kronor, upptages i denna. Till en början synes det lämpligt att räkna med ett antal obligationer av 2 milj., motsvarande ett sammanlagt obligationsbelopp av 200 milj. kronor. Vinstplanen bör upprättas efter den principen att 3 milj. kronor per miljon obligationer skall täcka vinstbeloppen samt de å lotteriet belöpande administrationskostnaderna. Skulle anslutningen bli större bör möjlighet föreligga att utge ytterligare åtminstone en miljon obligationer och att komplettera vinstplanen enligt nyss angivna princip. Möjligen skulle kunna ifrågasättas att i stället utge två till storlek och vinstplan lika serier av obligationer.»

Med anledning härav beslöt fullmäktige i riksgäldskontoret i november 1956 att trycka 2 000 000 st. skattepremieobligationer i valörer om 100 kronor och numrerade 1—2 000 000. Såsom ovan nämnts sker försäljningen av skattepremieobligationer på postanstalterna i samband med återbetalningen av överskjutande skatt. Riksbanken utlämnar genom sina avdelningskontor obligationer till postanstalterna mot kontant likvid, varefter riksbanken dag för dag redovisar den influtna likviden på riksgäldskontorets checkräkning. I riksgäldskontorets räkenskaper bokföres beloppen under statsskulden tillsvidare på ett särskilt konto »Förskottslikvider för skattepremieobligationer, utlämnade till postverket för försäljning» i avvaktan på redovisning av det till allmänheten försålda obligationsbeloppet.

Å nämnda konto redovisades den 31 december 1956 62 150 000 kr. Enligt uppgift från posten uppgick beloppet av de till allmänheten under tiden 22 november—31 december sålda skattepremieobligationerna till 45 100 000 kr.

Skattkammarväxlar

Beloppet av utelöpande skattkammarväxlar utgjorde den 30 juni 1956 sammanlagt 2 022,20 mkr och ökade under andra halvåret 1956 med 1 078,25 mkr till 3 100,45 mkr.

Fördelningen av utelöpande växlar per den 30 juni och 31 december 1956 på olika förfallotider ävensom tillämpade diskontosatser framgår av nedan lämnade sammanställning:

Utelöpande skattkammarväxlar den 30 juni 1956			den 31 december 1956		
Förfalldag	Diskonto %	Mkr	Förfalldag	Diskonto %	Mkr
14/7 1956.....	2,5 — 2,1	289,00	14/1 1957	1,9—2,4	139,00
28/7	1,75	201,00	23/1	2,5	100,00
14/9	2,5 — 2,4	128,20	14/3	2,2—2,75	179,45
22/9	2,5	400,00	27/4	2,5—2,8	260,00
14/11	2,5	5,00	14/5	2,5—2,8	149,00
23/11	2,5	1 000,00	23/5	2,6—2,8	2 250,00
			15/7	2,7	23,00
		Summa 2 022,20			Summa 3 100,45

Följande sammanställning utvisar skattkamarväxelrörelsen för varje månad under andra halvåret 1956 (i mkr).

Månad	Marknaden			Växel- kredit i riks- banken	Total nettoför- ändring	Utelö- pande belopp	D ä r a v		
	Emittē- rade	In- lösta	Netto				Riks- banken (växel- kredit)	Affärs- banker- na	Övriga
1956 I juli	—	—	—	—	—	2 022,20	1 600	354	68,20
Juli*.....	192,20	289,00	— 96,80	+ 200	+ 103,20	2 125,40	1 800	252	73,40
Augusti ...	306,35	65,00	+ 241,35	—	+ 241,35	2 366,75	1 800	555	11,75
September*	173,00	133,20	+ 39,80	— 100	— 60,20	2 306,55	1 700	595	11,55
Oktober...	283,00	—	+ 283,00	+ 115	+ 398,00	2 704,55	1 815	878	11,55
November*	143,25	169,00	— 25,75	+ 35	+ 9,25	2 713,80	1 850	853	10,80
December .	198,00	311,35	— 113,35	+ 500	+ 386,65	3 100,45	2 350	692	58,45
Summa	1 295,80	967,55	+ 328,25	+ 750	+ 1 078,25				

* Skatteuppbörd samt utbetalning till kommunerna av dem tillkommande skattemedel.

Under andra halvåret 1956 har riksgäldskontoret i marknaden utbjudit växlar till följande diskontosatser:

Växlar med löptid av ca 2 månader	1956	
	1/7—23/11	23/11—31/12
» » » » » 3 »	2,0 %	
» » » » » 4 »	2,2 %	2,5 %
» » » » » 5 »	2,3 %	2,7 %
» » » » » 6 »	2,4 %	2,8 %
» » » » » 7 »	2,5 %	
» » » » » 8 »	2,6 %	
» » » » » 9—10 »	2,7 %	
	2,8 %	

I anledning av riksbankens höjning av diskontot för växlar på högst 3 månader med 1/4 % till 4 % fr. o. m. 23/11 1956 höjde riksgäldskontoret, såsom framgår av sammanställningen här ovan, diskontot å skattkamarväxlar med 0,3 å 0,4 %, beroende på löptiderna.

Svenska statens ansvarsförbindelser

Enligt beslut av 1956 års riksdag (skr. nr 257) har riksgäldskontoret den 9 augusti 1956 tecknat garanti för rätta återbetalningen till såväl kapital som ränta av reverslån till Aktiebolaget Statens Skogsindustrier å högst 35 mkr, löpande under högst tio år.

Statsskuldens fördelning på förfallotider

I följande sammanställning har *statsskulden* uppdelats med hänsyn till de olika länens återstående löptid:

	31/12 1955		30/6 1956		31/12 1956	
	Mkr	I %	Mkr	I %	Mkr	I %
Lån med en återstående löptid av						
högst 1 år	3 303	21	2 962	19	4 392	26
över 1 men högst 5 år	2 625	16	2 724	18	2 832	17
, 5 , , 10 ,	990	6	1 308	8	1 092	6
, 10 , , 20 ,	1 922	13	2 247	15	2 272	13
, 20 år	5 172	32	5 422	35	5 573	33
Amorteringslån	208	1	206	1	202	1
Lån utan bestämd återbetalningstid	1 861	12	608	4	603	4
Total statsskuld	16 081	100	15 477	100	16 966	100

Av sammanställningen framgår bl. a., att den del av statsskulden, som förfaller till betalning inom ett år, ökat med 7 % under andra halvåret 1956. Detta beror på att upplåningen under nämnda tid skett huvudsakligen mot skattkamarväxlar och avistainlåning från postgirokontoret.

Vissa fullmäktige lämnade uppdrag m. m.

Under senare år har av olika anledningar aktualiserats flera spörsmål, som berör riksdagshuset och dess omgivning. I det följande lämnas en kortfattad redogörelse för vissa av fullmäktige i förevarande hänseenden vidtagna eller planerade åtgärder.

1. Riksdagshusplanens ordnande

Sedan det av 1945 års Helgeandsholmskommitté utarbetade förslaget till ordnande av riksdagshusplanen på hemställan av bankoutskottet (utl. nr 28) avvisats av 1950 års riksdag med hänsyn främst till då rådande statsfinansiella förhållanden, har något förslag i ämnet icke förelagts riksdagen. Frågan har dock de senaste två åren ånyo varit föremål för fullmäktiges uppmärksamhet. Anledningen härtill har bl. a. varit, att en omläggning av planen under alla förhållanden snart måste komma till stånd till följd av gräsmattornas och trädbeståndets dåliga beskaffenhet samt nödvändigheten att ordna fler parkeringsplatser på planen för riksdagsmännens bilar. Det har i samband härmed ansetts önskvärt att söka få fram ett förslag till omläggning av hela riksdagshusplanen i syfte att giva denna ett tilltalande utseende utan att någon sänkning av planen eller andra vidlyftigare ingrepp skulle behöva vidtagas. Ett förslag till omdaning av riksdagshusplanen i överensstämmelse med dessa direktiv har nu på föranstaltande av fullmäktige utarbetats av trädgårdsarkitekten W. Bauer, Stockholm. Förslaget innefattar jämväl en påbättring av de alltmer förfallna planteringarna på den s. k. Puckeln i Norrströms norra fåra. Fullmäktige har ännu ej tagit ställning till detsamma.

2. Ang. konstnärlig utsmyckning av första kammarens plenisal m. m.

Frågan om konstnärlig utsmyckning av första kammarens plenisal, som redan tidigare varit föremål för utredning, togs åter upp genom en motion i ämnet vid 1955 års riksdag. I remissyttrande till bankoutskottet framhöll fullmäktige, att frågan vore av mycket ömtålig beskaffenhet och krävde ingående överväganden i skilda hänseenden. Att fullmäktige dittills icke tagit definitiv ställning i ärendet, sammanhänge därmed, att vissa andra spörsmål rörande första kammarens plenisal aktualiserats genom olika till fullmäktige framförda önskemål, vilka spörsmål vore föremål för särskild utredning. Det gällde här främst frågan om en fullständig nyinredning i plenisalen, avseende såväl talmanspodiet som bänkutrustningen, och i samband därmed en omläggning av golvet från sluttande till plant jämte viss ombyggnad av salen. Då en sådan ombyggnad kunde komma att beröra även de väggfält, som ifrågasatts skola förses med målningar, vore det, framhöll fullmäktige, uppenbart, att ett slutligt ställningstagande till den i motionen berörda frågan borde anstå till dess angivna mer omfattande spörsmål blivit närmare utredda. I sitt av riksdagen godkända utlåtande över motionen (11/1955) underströk utskottet önskvärdheten av att pågående utredningar i ärendet slutfördes utan längre dröjsmål. Motionen föranledde i enlighet med utskottets hemställan icke någon riksdagens åtgärd.

Fullmäktige får nu anmäla, att fullmäktige efter närmare överväganden funnit sig icke kunna förordna någon omläggning av golvet i första kammarens plenisal och icke heller någon ombyggnad av salen i övrigt. De förenämnda utredningarna rörande nyinredning m. m. av första kammarens plenisal har bedrivits med all den skyndsamhet, som omständigheterna medgivit. På uppdrag av fullmäktige har förslag till dekorering av de fria väggfälten i kamrarna nu utarbetats av chefen för Nationalmuseum överintendenten Otte Sköld. Förslag till ny bänkutrustning m. m. i kammaren har vidare framlagts av arkitekten R. Engströmer i samråd med professorn vid Konstakademien Sven Ivar Lind, som i genskap av inredningsexpert jämväl biträtt vid utformningen av vissa andra inredningsdetaljer. Fullmäktige har emellertid ännu icke tagit ställning till dessa förslag.

3. Förslag till generalplan för Helgeandsholmen

I samband med de överväganden, som under de senaste åren ägt rum inom fullmäktige i fråga om Helgeandsholmens och riksdagshusplanens omdaning, har för fullmäktige framlagts ett förslag till generalplan för Helgeandsholmen, vilket utarbetats av numera framlidne arkitekten Nils G:son Friberg. Förslaget gör icke anspråk på att vara fullständigt eller i detalj genomarbetat utan är närmast en idéskiss, som anvisar en av de tänkbara vägar, på vilka frågan om en ny utformning av Helgeandsholmen kan lösas. Med utgångspunkt från att en varaktig och ur olika synpunkter tillfredsställande nydaning av holmen icke kan ernås utan att en mer eller mindre genom-

gripande ombyggnad av riksbyggnaderna därstädes kommer till stånd, har Friberg i sitt förslag även anvisat riktlinjer för en ombyggnad och förändring av såväl riksdags- som riksbankshusen; i denna del bygger förslaget på förutsättningen, att riksbanken skulle erhålla lokaler på annat håll och att riksdagen sålunda ensamt skulle äga disponera byggnaderna på holmen.

Ehuru fullmäktige för sin del icke är beredda att för närvarande förorda några mer genomgripande förändringar beträffande riksbyggnaderna på Helgeandsholmen eller i fråga om riksdagshusplanens höjdläge, har fullmäktige likväl ansett sig böra i broschyrform sammanfatta resultatet av Fribergs arbete för att vara tillgängligt, om och när riksdagen skulle finna lämpligt att åter upptaga frågan om den värdigaste och vackraste utformningen av Helgeandsholmen. Fullmäktige har beslutat, att den ifrågakvarande broschyren skall tryckas i en upplaga av 750 ex.

Stockholm den 10 januari 1957.

CARL-HENRIK NORDLANDER

AXEL STRAND

ERIK HAGBERG

GUSTAF V. NILSSON

WALD. SVENSSON

BERNHARD NÄSGÅRD

GÖSTA ANDERSSON

STEN WIDLUND

Riksgäldsdirektör

/ *Torsten Bjerlöv*

Sammandrag

av

Riksgäldskontorets balansräkning (i mkr)

	1956 30/6	1956 31/12	Förändr.
Tillgångar			
<i>Riksgäldsfonden</i>			
Uppköpta obligationer m. m.	3	3	—
Förskott och utlånta medel.....	9	13	+ 4
Rörliga krediter åt vissa myndigheter.....	752	811	+ 59
Vissa garantimedel.....	3	3	—
Oreglerade anslagsmedel.....	21	—	— 21
Fordran hos riksgäldskontorets kommissionärer för övertagna premieobligationer.....	3	0	— 3
Lån till vissa företag inom träindustrin.....	17	17	—
Kassaförstärkning åt statskontoret.....	2 600	3 725	+ 1 125
Checkräkning hos riksbanken.....	23	23	—
Diverse.....	3	28	+ 25
	<hr/> 3 434	<hr/> 4 622	<hr/> + 1 188
<i>Kapitalinvesteringar</i>	14 444	14 762	+ 317
Summa	<hr/> 17 879	<hr/> 19 384	<hr/> + 1 505
Skulder			
<i>Riksgäldsfonden</i>			
Statsskulden			
Fonderad statsskuld.....	12 709	12 896	+ 187
Tillfällig statsskuld.....	2 768	4 070	+ 1 302
	<hr/> 15 477	<hr/> 16 966	<hr/> + 1 489
Förfallna obligationer.....	2	2	—
Förfallna kuponger m. m.	9	24	+ 15
Icke disponerade medel tillhöriga vissa fonder	1	3	+ 2
	<hr/> 15 490	<hr/> 16 995	<hr/> + 1 505
<i>Tillgångar över skulder</i> ¹			
Statens eget kapital.....	2 389	2 389	—
Summa	<hr/> 17 879	<hr/> 19 384	<hr/> + 1 505

¹ Motsvarar den del av statens kapitalinvesteringar, som finansierats av andra medel än låne-medel